

Dubbelganger met extra's

Langzaam verschijnen ze in de winkels: de analoge synthesizers die Behringer al een tijdje beloofde. We bekijken de MS-1, een kloon van een beroemde Roland-klassieker.

door **Stefan Robbers**
stefan@interface.nl

Niet als bij de aankondiging van de Model D synthesizer veroorzaakte de introductie van de MS-1 nogal wat ophef. Het is namelijk niets minder dan een exacte remake van de legendarische Roland SH-101. Deze monofone analoge synthesizer is vooral bekend geworden door het veelvuldige gebruik in house en techno in de jaren negentig. Door de eenvoudige architectuur, gecombineerd met slimme modulatie, het handzame formaat en een zeer sprekend filter, werd het een populaire synthesizer in de studio en op het podium. Zelf ben ik een grote fan van het apparaat. Je raakt er eigenlijk nooit mee uitgespeeld en de klank snijdt uitstekend door de mix. Ik was daarom heel benieuwd naar Behringer's versie. Het origineel is slechts enkele jaren in productie geweest – van 1983 tot 1986 – en is tegenwoordig tweedehands behoorlijk kostbaar.

Grootste verschil

De MS-1 is verkrijgbaar in rood, blauw en zwart (het origineel in grijs, blauw en rood) en volgt qua ontwerp en maten het origineel. Met 32 grote toetsen, en alle knoppen en faders bovenop, een gecombineerd pitch- en modulatie wiel links onder en verder een grote deels identieke lay-out. Links van de toetsen zit een regelaar voor het octaafbereik, een glideknop met schakelaar, master volume en schuiven die bepalen waar het

wiel voor gebruikt wordt. Daarboven zitten van links naar rechts een tuningknop, lfo-sectie, oscillator, mixer, filter, vca en envelope. In het midden zitten de knoppen voor de sequencer en arpeggiator.

Het grootste verschil met de originele SH-101 zit 'm in de aansluitingen. Die zitten bij de Behringer MS-1 achterop in plaats van bovenop. Daar vinden we audio-in/uit, hoofdtelefoon- en pedalaansluiting, midi-in/uit/thru, usb, cv/gate-in/uit, velocity-uit en vcf-cv-in. Links achterop zitten ingangen voor de modulatiegreep, die standaard meegeleverd wordt. Met een draagband kun je hem om je schouder hangen en de MS-1 als keytar bespelen. Met de grip kun je dan de modulatie inschakelen en pitch-bend besturen. De MS-1 werkt echter niet op batterijen en alleen op de meegeleverde 9V voeding. Waarschijnlijk was de redenatie hier dat je ook een audiokabel nodig hebt als je live speelt, dus dan is een extra voedingskabel ook niet zo'n probleem. De aansluiting heeft wel een beveiliging zodat schiet de voedingsplug niet er uit.

Extra variant

Het signaalpad van de MS-1 is volledig analoog: Behringer heeft sinds enige tijd de beschikking over een in eigen beheer ontwikkelde remake van de befaamde SEM3340 oscillatorchip. Deze was vroeger in vele legendarische synthesizers te vinden, waaronder de SH-101. Vandaar dat het niet zo vreemd is dat juist dit apparaat nu door Behringer is 'gekloond'. Maar men

specificaties

- monofone analoge synthesizer
- 3340 oscillator met puls-, zaagtand- en driehoekgolfform
- 2-octaf square suboscillator
- pulsbreedtemodulatie
- ruisgenerator, toegankelijk aan modulatie
- externe audio-ingang
- low pass-filter met resonantie
- filter tracking van keyboard, envelope en lfo
- 6 Novamod-gebaseerde fm-bronnen voor vcf
- adsr envelope generator
- 32-steps sequencer met 64 geheugens
- uitgebreide arpeggiator
- tempoknop met shuffle
- 57 schuiven en knoppen
- 32 semigewogen grote toetsen
- verwijderbare handgreep met pitchbendwiel en modulatie-trigger
- gitaarstrap voor podiumgebruik
- pitchbender/modulatie-wiel met toegewezen vco, vcf en pitch
- portamentoregeling inschakelbaar
- midi-in/uit/thru
- monofone audio-uitgang, 1/4" jack
- stereo hoofdtelefoon-uitgang, 1/4" jack
- hold-pedaal-ingang
- usb
- cv/gate-i/o
- vcf cv-ingang
- velocity cv-uitgang
- externe clock-puls-ingang
- verkrijgbaar in rood, blauw en zwart

Het filter klinkt warm en scherp, en in de mix houdt de MS-1 zich uitstekend

heeft ook flink wat extra's toegevoegd, deels overgenomen van de Novamod, een modificatie voor de SH-101 uit de jaren negentig.

De octaafrange van de vco is instelbaar van twee tot zestien. Vervolgens is er een source-mixer waar je de drie golfformen met elkaar kunt mengen. Bijzonder is dat de 3340 vco ook een driehoekgolfform heeft, die Roland niet gebruikte. De MS-1 heeft hier een extra schuif voor. Ook de suboscillator ontbreekt niet, en die kun je in één en twee octaven instellen. De laatste heeft nog een extra variant met aangepaste pulsbreedte. Tevens is er een extra audio-ingang die je mee kunt mixen, en de noise-schuif. Na de mixer passeert het geluid het filter, met regelaars voor frequentie en resonantie. Je kunt het filter moduleren met de envelope, lfo (vier golfformen) of keyboard-tracking. Ook hier vinden we extra's, Behringer heeft namelijk een fm-modulatieregelaar met keuze uit zes

bronnen toegevoegd om de filterfrequentie te besturen, of om 'm te bewerken via de externe cv-ingang.

Bewuste keuze

Ik heb de MS-1 naast mijn eigen SH-101 met Novamod gelegd, en kort gezegd klinken ze vrijwel identiek! De MS-1 heeft dezelfde grommende bas-sound, het filter klinkt warm en net zo scherp, en in de mix houdt de MS-1 zich uitstekend. Er ontstaan verschillen wanneer je lfo-modulatie en envelopes op oscillator en filter gaat zetten; soms klinkt de MS-1 wat scheller, soms is het andersom. Er zit natuurlijk ook een leeftijdsverschil van 35 jaar tussen, en als je de faderstanden wat bijregelt, kun je de sound altijd weer gelijk krijgen.

Opvallend is dat de MS-1 een vrij lange opwarmtijd heeft: het eerste half uur is met name de tuning onbetrouwbaar, maar daarna is hij uiterst stabiel. De extra features zoals de fm-modulatie en externe ingang doen het prima. En qua bediening voelt het allemaal heel vertrouwd. De schuiven voelen hetzelfde aan, en zelfs het keyboard speelt goed en heeft dezelfde soort aanslag. Hoewel de MS-1 midi en usb heeft, wordt dit alleen gebruikt voor nootinformatie, clock sync en firmware updates. De faders versturen en ontvangen geen data. Een bewuste keuze om zo dicht mogelijk bij

het origineel te blijven. Er zitten dus ook geen presets op de MS-1.

Stappen

De grootste opwaardering ten opzichte van de SH-101 is de sequencer. Deze beschikt over 64 patronen die ook in het geheugen vastgehouden worden. Je kunt hem net als de SH-101 programmeren via Step Edit, waarbij je noten, rusten en sustain invoert. Maar er is meer: de sequencer kan per stap nog accent, ratcheting en glide toevoegen. Tijdens het afspelen kun je deze ook realtime aanpassen. Een aantal van deze extra functies zijn echter niet heel intuïtief; je moet ze invoeren met shift-toetscommando's die niet allemaal op het apparaat vermeld staan. Vooral het saven vereist erg veel handelingen; in totaal een stuk of vier per sequence. De sequencer klokt uitstekend aan midi, usb en externe clock-puls. Er waren bij de eerste versies van de firmware naar verluidt wat

info

- **richtprijs incl.:** € 300,-
- **distributie:** Music Tribe / Behringer
- **internet:** www.musictribe.com, www.behringer.com

het oordeel

- + goede sound (vrijwel identiek aan origineel)
- + volop extra's
- + uitgebreide sequencer
- + modulatiegreep inbegrepen
- sequencerfuncties niet altijd intuïtief

INTERFACE XTRA

- veel sounddemo's
- walkthroughs door diverse makers
- Quick Start Guide

midi- en syncproblemen, maar deze heb ik niet kunnen constateren.

Conclusie

De MS-1 is een zeer geslaagde herschepping van zijn illustere voorganger. Behringer heeft hem zo gebouwd dat ie net zo goed klinkt en net zo lekker speelt. Ook tof is dat de modulatiegreep meegeleverd wordt. Klankmatig heeft men heel slim wat extra's toegevoegd, zoals fm-modulatie en de driehoekgolfform die de klank nog veelzijdiger maken. Daar staat een leercurve en een niet altijd intuïtieve bediening tegenover. De uitgebreide sequencer biedt een scala aan mogelijkheden en is live uitstekend bruikbaar door de hoeveelheid geheugens en realtime variaties. Ben je op zoek naar de vintage sound van de SH-101, dan is deze MS-1 echt een aanrader. Zoek je een mooi klinkende, begrijpelijke synthesizer? Ook dan zal de MS-1 je veel speelplezier geven en nooit gaan vervelen. ■

